

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

ר-ס חברה לייבוא וייצור מזון בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יוסי רומנו

המערערת

נגד

פקיד שומה ירושלים
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים, עוה"ד ניר סרי ומורן
בראון

המשיב

1
2
3

פסק דין

4
5
6

ערעור על שומה בצו לשנות המס 2003-2007.

7 המערערת הינה חברה פרטית הרשומה בישראל ולה שני בעלי מניות בחלקים שווים, מר אילן
8 רג'ואן ומר איתן רג'ואן. בשנות המס הרלוונטיות הפעילה המערערת מפעל יצרני בתחום מוצרי
9 המזון. חלק מהמפעל הוכר כמפעל תעשייתי מאושר כהגדרתו בחוק עידוד השקעות הון, התשנ"ט
10 – 1959 (להלן: "החוק") והיא הייתה זכאית בגין הכנסותיה מחלק זה להטבות מס לפי הוראות
11 סעיף 51 לחוק. חלקו האחר של המפעל לא הוכר כמפעל תעשייתי מאושר (החלק שהוכר ייקרא
12 להלן: "החלק המאושר" והחלק שלא הוכר יקרא להלן: "החלק הלא מאושר").

13
14

נימוקי השומה

15 1. לטענת המשיב, המערערת דיווחה על "הכנסות מימון" כחלק מהכנסות המפעל המאושר
16 ודרשה עליהן הטבות המוקנות לה לפי החוק. ברם, הכנסות אלה נבעו מהשקעת עודפי המערערת
17 ומהלוואות שנטלה ולא היו אינטגרליות לפעילות המפעל המאושר. בהתאם לזאת הוסיף המשיב
18 להכנסות המערערת מהחלק הלא מאושר את "הכנסות המימון" שיוחסו בדוחותיה להכנסות
19 מהחלק המאושר בסך של 4,977,278 ₪, סך של 1,720,000 ₪ וסך של 8,011,138 ₪ לשנים
20 2004, 2006 ו-2007. המערערת ראתה סכומים אלו כהכנסות מימון פירותיות שמקורן
21 במימוש ניירות ערך בגינן היא זכאית להטבות על פי החוק, ואולם המשיב סבר שמדובר למעשה

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

- 1 בהכנסה הונית שאין המערערת זכאית להטבה בגינה. בהתאם לכך, המשיב הקטין בשומה את
2 ריווחי ההון מהכנסתה החייבת של המערערת קודם חלוקת ההכנסה בין חלקי המפעל השונים
3 וחייבם במס ריווחי הון לפי סעיף 91 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה"). המשיב
4 גם ביצע חישוב מחדש של יחס המחזוריים לצורך חלוקת הכנסתה של המערערת בין חלקי המפעל
5 השונים לפי סעיף 74 לחוק. לטענת המשיב, המערערת גם לא דיווחה על "הכנסות המימון"
6 שנתקבלו בידיה בגין הלוואה שהעניקה לחברת בת שלה, ולכן בשומה לשנת 2007 המשיב הוסיף
7 למערערת הכנסות ריבית בשיעור של 40% בגין הכנסה זו. בנוסף הוסיף המשיב למערערת סך של
8 3,334,601 ₪ מפקידונות והפרשי שער שהמערערת דיווחה כחלק מהכנסות המפעל המאושר
9 להכנסות המערערת החייבות בשיעור מס חברות רגיל.
- 10
- 11 2. עוד לטענת המשיב, המערערת דרשה ניכוי "הוצאות מימון" לשנים 2003 ו-2005 אך
12 המשיב ראה בהוצאות אלה הוצאות שאינן אינטגרליות לפעילותה העסקית וסיווג אותן כהפסדי
13 ריבית והצמדה לפי סעיף 2(4) לפקודה. הואיל והפסדי ריבית שאינם אינטגרליים לפעילות
14 העסקית אינם ניתנים לקיזוז מהכנסות לפי סעיף 28 לפקודה, המשיב הוסיף להכנסות המערערת
15 את ההפסדים האמורים בסך של 1,230,260 ₪ כהכנסות מהחלק המאושר, סך של 2,342 ₪
16 כהכנסות מהחלק הלא מאושר לשנת 2003, וסך של 1,665,997 ₪ לשנת 2005.
- 17
- 18 3. בנוסף על האמור, בשנים 2003-2004 המערערת קיזזה פחת וניכוי בשל פחת בגין נכסיה
19 "המנוטרלים" (שמשמעותם תובהר בהמשך), כנגד הכנסותיה הלא מאושרות. לטענת המשיב,
20 קיזוז זה ניתן לבצע רק כנגד הכנסות המערערת מהחלק המאושר ומהחלק הלא מאושר יחדיו לפי
21 יחס המחזוריים של שני המקורות השונים.
- 22
- 23 4. המשיב גם טען כי היה על המערערת ליישם את הוראות סעיף 7 לחוק מס הכנסה
24 (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן: "חוק התיאומים") על הכנסותיה ולנטרל את
25 השפעת האינפלציה על הרווח המדווח גם כאשר שיעור עליית המדד הוא שלילי. לטענתו, חוק
26 התיאומים לא עשה כל הבחנה בין מדד "חיובי" ומדד "שלילי" והמונח "שיעור עליית המדד"
27 המוגדר בסעיף 1(13) לחוק התיאומים, מתאים לשני המצבים. רק יישום מלא של הוראות החוק

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 בשני המצבים יביא לתוצאה הכלכלית הנכונה שהיא נטרול השפעת השינוי במדד על קביעת
2 ההכנסה החייבת ולשוויון בין נישומים. לפיכך, כל עוד שמכפלת "שיעור עליית המדד" ו"סיכום
3 ההון" תביא לתוצאה שלילית, יש ליישם את סעיף 7(ד) לחוק התיאומים, והוראת ביצוע 11/2004
4 (יישום הוראות חוק התיאומים בשנת המס 2003) שהוציא המשיב אימצה אף היא פרשנות זו.
5 לחילופין נטען כי בנסיבות בהן "סיכום ההון" הוא חיובי ושיעור עליית המדד הוא שלילי, תוצאת
6 המכפלה היא שלילית ויש ליישם את הוראות סעיף 7(ב) לחוק התיאומים, וניכוי סכום שלילי
7 מהווה תוספת חיובית להכנסת המערערת. מה גם שבשנת 2004 המערערת עצמה דרשה ניכוי בשל
8 אינפלציה אשר חושב על בסיס מדד שלילי בשנת 2003 ולכן אין להישמע לטענתה בעניין זה
9 כעת. זאת ועוד, המערערת גם לא הכלילה בין נכסיה הקבועים במסגרת השינויים החיוביים
10 והשליליים את ניירות הערך שהיו ברשותה ולכן התוספות או הניכויים בשל אינפלציה, עליהם
11 הצהירה היו שגויים. לאור האמור המשיב ביטל את התוספת או הניכוי בשל אינפלציה שהוצהרו
12 על ידי המערערת בכל שנה וקבע את הסכום הנכון לפי סעיף 7 לחוק התיאומים.

13
14 5. כאמור, בשנת 2007 המערערת דיווחה על ריווחי הון ממימוש ניירות ערך. זאת, לאחר
15 קיזוז הפסדי הון מניירות הערך כשסך של 1,127,297 ₪ מההפסדים מקורם במימוש מניות של
16 חברת ת.א.ט טכנולוגיות. לטענת המשיב, המערערת קיבלה דיבידנד מאותה חברה בסך של
17 287,760 ₪ עובר למכירת המניות. לפיכך, הוא הפחית את הפסד ההון שנצמח ממכירת המניות
18 בסכום הדיבידנד לפי סעיף 94'ג' לפקודה וכתוצאה מכך גדל רווח ההון בסכום זה.

19
20 6. נוסף על האמור, ביום 31.12.06 נחתם הסכם שומות בין הצדדים לגבי שנת המס 2002
21 ובו סוכם על תוספת מס ועל תיקון ההפסדים המועברים לשנת 2003 בסך של 1,501,877 ₪.
22 הצדדים פעלו בהתאם להסכם והמשיב גם ביטל את ההפסדים המועברים שנדרשו על ידי
23 המערערת בשנים 2004-2005 מאחר ועל פי התיאומים שערך, הייתה למערערת הכנסה חייבת
24 בכל אחת מהשנים. בשנת 2007 המערערת גם דיווחה על הפסד הון מועבר מתואם משנת 2006
25 בסך של 568,403 ₪. ואולם, הפסד ההון שדווח בשנת 2006 עמד על סך של 212,920 ₪ בלבד,
26 ובהתאם לכך המשיב התיר קיזוז מרווח ההון שנצמח מניירות הערך רק בסך של 220,152 ₪.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 לבסוף קבע המשיב כי דרישת המערערת לניכוי הוצאות חובות אבודים בשנים 2005-
2 2006 נוצרו בפועל על פני מספר שנים הקודמות לשנים בהם נדרש הניכוי בגינן. לכן, הוא התיר
3 ניכוי של כל אחד מהחובות בהתאם רק לשנה בה נוצר אותו חוב.
4
5 בגין כל אלו המשיב גם הטיל על המערערת קנס גירעון בשיעור 15%.

נימוקי הערעור

8 8. לטענת המערערת, היא דיווחה על הכנסות פטורות לפי סעיף 51 לחוק. עיקר העסק
9 שבבעלותה בנוי על ייבוא חומרי גלם של מזון מחו"ל ולצורך המשך קיומה בענף היא נדרשת
10 לבטח את מחירי קניית חומרי הגלם. המשיב כשל בהבנת מהות העסקאות הפיננסיות שהיא
11 ביצעה ולפיכך כשל גם בהבנת הקשר שבין הפעילות היצרנית ובין הפעילות הפיננסית שהתבצעה.
12 בהתאם לזאת המשיב התערב בניהול העסק תוך חריגה מסמכותו ויצר הפרדה מלאכותית בין
13 "הכנסות מימון" והכנסות המפעל המאושר. אף שהמשיב לא הגדיר את פעילות המערערת כעסקה
14 מלאכותית או עסקה שיש לסווגה מחדש, בפועל הוא ראה בעסקאות שביצעה ככאלה. נטל
15 ההוכחה לקיומה של פעילות פיננסית נפרדת מעסקיה של המערערת, מוטלת לפתחו של המשיב,
16 וודאי שעה שספריה לא נפסלו. נטל זה אף מוטל ביתר שאת במקרה זה, שכן המשיב השתמש
17 בסמכותו לסווג את העסקאות מחדש או לראות בהן כעסקאות מלאכותיות. לפיכך יש להכיר
18 במלוא "הכנסות המימון" שייחסה המערערת להכנסות החלק המאושר ולא לראותן כהכנסות
19 המחויבות במס רווח הון.

21 9. עוד טענה המערערת כי התוצאה העסקית אליה הגיע המשיב התעלמה מנתונים המופיעים
22 בספרי המערערת והיא מופרכת ובלתי סבירה. זאת ועוד, המשיב ידע מזה שנים על ההכנסות
23 הפיננסיות של המערערת ואף דן בסוגיית סיווג ההכנסות בדיוני שומה שבסופם נחתמו הסכמי
24 שומה המתעדים את הוצאות המימון כחלק אינטגרלי מפעילותה העסקית כמפעל מאושר. לנוכח
25 זאת המערערת רשאית הייתה לסווג את הכנסותיה כפטורות, על בסיס האישור שניתן לה בשנת
26 1992 וכל טענה שהייתה למשיב בעניין יכולה הייתה להישמע במהלך השנים.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

10. המערערת הוסיפה כי בסירוב המשיב לראות ב"הכנסות המימון" ובהוצאות המימון שהוצאו לצורך רכישת חומרי הגלם והבטחת מחירי הרכישה כחלק אינטגרלי מפעילות העסקית, הוא התעלם מהסיכון הכלכלי הקיים בהתקשרות קבועה ואספקה שוטפת של חומרי גלם בכמויות משמעותיות. בפעילות עסקית מסוג זה לא ניתן לבחון בכלים אובייקטיביים את מחירי ההווה או העתיד כפי שביקש המשיב לעשות ופסקת בית המשפט כבר קבעה בעניין זה כי מאחר ואין מחלוקת שהמערערת נדרשה לאספקת חומרי הגלם שנרכשו באמצעות חוזים מובטחים שתמכו להצלחת העסקית, אין להפריד בין עלות חומרי הגלם ובין עלות מימון רכישתם באופן מלאכותי, גם אם עלותם מוגזמת ובלתי סבירה. וממילא המשיב לא הוכיח כי מחירי קניית חומרי הגלם, לרבות עלות המימון, אינם סבירים ושניתן היה לרכוש את חומרי הגלם במחיר דומה מבלי להוציא את הוצאות המימון.

11. כן נטען כי לפי סעיף 74 לחוק, יש לנכות את הוצאות הפחת בגין "נכסים מנוטרלים" רק מחלק המפעל שאינו זכאי להטבות. כן נטען כי המשיב יישם את חוק התיאומים על הכנסות המערערת ואולם, בהתאם להוראות ביצוע שפרסם המשיב עצמו, אין ליישם חוק זה בתנאי אינפלציה בתקופה בה המדד שלילי. המשיב גם טעה בתיקון שביצע בהתאם להסכם שנערך בדבר ההפסדים המועברים, שכן הוא ביטל את ההפסדים מההכנסה החייבת המתוקנת אשר הוצגה בדו"חות המערערת. ולבסוף נטען באשר לחוב האבוד, כי שומת המשיב לפי המועד לניכוי ההוצאה אינו המועד בו הפך החוב לאבוד, והיא מנוגדת לעמדת רשות המיסים ועמדת הפסיקה בעניין.

12. לשלמות התמונה יצוין כי המערערת חזרה בה במספר עניינים. היא הסכימה כי חישוב יחס המחזוריים שביצעה היה שגוי וכי היחס הנכון הוא אשר נקבע על ידי המשיב. כך גם באשר לאי רישום הכנסותיה מהלוואה שנתנה לחברת הבת, וקביעת המשיב את הכנסות הריבית בגינה. כן חזרה בה המערערת מעמדתה בסוגיית ההוצאות בגין החובות האבודים ובסוגיית הפסד ההון המועבר משנת 2006 עליו היא דיווחה בשנת 2007. ובנוסף המערערת חזרה בה מהערעור על הפחתת הפסד ההון שנצמח לה ממכירת מניות בסכום הדיבידנד שקיבלה בשנת 2007.

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

דיון והכרעה - מתווה כללי

13. לאחר שצומצמה יריעת המחלוקת, המחלוקת בין הצדדים התמקדה בשש סוגיות עיקריות: א. סיווג "הכנסות המימון" שנצמחו למערערת מהשקעותיה בשוק ההון והמט"ח; ב. אופן הדיווח על הכנסות המערערת בהסתמך על הסכם שומה שנחתם עם המשיב; ג. סיווג הוצאות המימון בגין ריביות על הלוואות ועסקאות מט"ח; ד. אופן חישוב הפחת של הנכסים המאושרים והמנוטרלים; ה. יישום חוק התיאומים בתנאי מדד שלילי; ו. הטלת מס גירעון על המערערת. אדון בשאלות אלו אחת לאחת.

סיווג ההכנסות מהשקעות בשוק ההון והמט"ח - המסכת הראיתית

14. בעניין סיווג ההכנסות הצטיידה המערערת בתצהירו של מר אילן רג'ואן, ובחוות דעת מומחה של מר יוסי פריימן, מנכ"ל "קבוצת פריקו".

15. מר רג'ואן הסביר בתצהירו ובחקירתו הנגדית כי המערערת פועלת כיבואנית חומרי גלם המתקשרת בהסכמי שיווק ארוכי טווח במחירים קבועים עם לקוחות מוסדיים. אופי פעילות זה חושף את המערערת לשינויים במחירי חומרי הגלם בחו"ל, וכן לשם זכייה במכרזים מול לקוחותיה היא נדרשת לאשראי בנקאי נכבד, הוכחת איתנות פיננסית ויכולת עמידה בהתחייבויותיה בכל רגע נתון. בהתאם לזאת, ניהול עסקיה מחייב ביצוע "עסקאות גידור" לצורך הגנה על המחירים ושימור הונה העצמי. למטרה זו השקיעה המערערת את הונה, חלקו בהשקעות סולידיות, וחלקו בהשקעות שבוצעו באמצעות בנק לאומי לישראל ולאחר התייעצות עם מומחים שונים. השקעות אלה נעשו בעקבות עלייה דרמטית בשערי המטבע ב"שווקים המתעוררים" (כדוגמת סין והודו) מהם נרכשים על ידי המערערת מרבית חומרי הגלם, והם באו לשמר את הונה ולהגן על התחייבויותיה העתידיות. לטענתו תוכנית הגידור שעל פיה פעל היא בהתאם לסיכונים המצויים בשווקים בכל רגע נתון והשפעתם על מחירי חומרי הגלם והמטבעות להם הוא מחויב עם לקוחותיו. בניגוד לעמדת המשיב, הלוואות שנלקחו במטבעות זרים שונים מגינות על פעילות המערערת, שכן אף שלרוב, קניית חומרי הגלם נעשית בדולר ארה"ב, הדולר הוא לא מטבע החשיפה העיקרי לסיכון אלא דווקא המטבעות שמשפיעים על עלות חומרי הגלם ולפיכך נקנו מטבעות של השווקים המתעוררים. כמו כן, ההלוואות שנלקחו במטבעות זרים נועדו להגן על

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

- 1 הפיחות שהיה צפוי בשקל ואילו כאשר צפוי היה שהשקל יתחזק, נלקחו הלוואות דולריות. מר
2 רג'ואן חזר על עמדתו לפיה כל פעילותה ההונית של המערערת נעשתה לפי צורכי העסק וכל
3 ההכנסות והרווחים שימשו לקבלת אשראי להבטחת פעילותה השוטפת. כך, על אף שלמערערת
4 ישנם רווחים בסך של כ-80,000,000 ₪ היא נדרשה להלוואות לצורך ביצוע השקעותיה, שכן כל
5 החובות והזכויות לרבות חשבונות הבנק של המערערת היו משועבדים לבנק לאומי וכנגד זה
6 התקבלו מהבנק בטוחות וערבויות למכרזים, לפתיחת אשראי, לגידור ולהגנה שבלעדיהם לא היה
7 למערערת קיום.
8
- 9 16. בחוות הדעת שהוגשה כאמור מטעם המערערת, הסביר מר פריימן כיצד אופן פעילות
10 המערערת בדרך של ייבוא מרבית חומרי הגלם ותשלום במטבע זר, התקשרות בחוזים עם לקוחות
11 מוסדיים לטווח ארוך במחירים קבועים ותוך מתן מסגרת רכש גמישה - חושף אותה לסיכונים
12 ברמה התזרימית וברמה המאזנית. זאת כתוצאה משינויים בשער החליפין, במחיר חומרי הגלם,
13 בשערי הריבית, במחיר ניירות הערך או הנכסים הפיננסיים ושינויים בערך התצורות או אשראי
14 הלקוחות. כך גם המערערת נחשפת לשינויים במחיר חומרי הגלם בעולם כתוצאה מפער הזמן
15 שבין הזמנת חומרי הגלם מהספק ובין המכירה בפועל, ובין מועד הגשת הצעת המחיר ללקוח ובין
16 אישורה. בהתאם לזאת, המערערת פעלה לצמצום אי הוודאות, אבטחת תנאי הסחר ויצירת
17 גמישות שיווקית באמצעות ביצוע עסקאות עתידיות ופעולות בפקדונות ובהלוואות אל מול
18 המטבע הישיר ו/או העקיף החשוף לשינויים. היא פעלה באופן אקטיבי לגידור החשיפה הבין
19 מטבעית באמצעות ביצוע עסקאות forward במטבע בו הייתה למערערת חשיפה לסיכון. הוא
20 הסכים כי פעילות באופן זה איננה הדרך הבלעדית להבטחת הסיכונים אך הינה חלופה אפקטיבית,
21 פשוטה ומקובלת להקטנת החשיפה לסיכון לצורך הבטחת שרידותה של המערערת.
22
- 23 17. מנגד, המשיב תמך את טענותיו בתצהירו של מר יוגב שמעון המשמש כרכז חוליית
24 חברות בפקיד שומה ירושלים. מר שמעון חזר בתצהירו ובחקירתו הנגדית על הטענה כי הפעילות
25 הייצורית של המערערת מנותקת מהשקעותיה אשר מקור המימון להן הוא עודפיה וההלוואות
26 שנטלה. לטענתו מסקנה זו עולה מנתונים שנאספו ממאזני הבוחן ומכרטיסי הנהלת החשבונות של
27 המערערת המצביעים על כך שהמערערת רכשה לאורך השנים חומרי גלם במטבע חוץ, רובו

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 בדולר. ואולם, היא נטלה הלוואות במגוון מטבעות זרים בהיקפים גדולים והשתמשה ברווחיה
2 הצבורים לביצוע השקעות בהיקפים גדולים בהרבה מפעילותה. פעילות זו יצרה למערערת רווחים
3 והפסדים מהפרשי שער, הכנסות והוצאות ריבית וריווחי הון. מנגנון השקעה זה מאיין את טענת
4 המערערת כי היא ביצעה עסקאות הגנה באמצעות המט"ח ורכישת ניירות ערך. השקעה בניירות
5 ערך והלוואות במט"ח שאינן דולר נוגדות טענה זו שהרי מדובר במטבעות שונים. נטילת הלוואות
6 דולריות אף היא סותרת את טענת המערערת, שכן הלוואה מעין זו מביאה לסיכון כפול ולא
7 לנטרול הסיכונים משינויים בשער החליפין. מאזני הבוחן וכרטיסי הנהלת החשבונות של
8 המערערת גם מראים כי בשנת 2005, בה היא לא הייתה זכאית להטבות מס לפי החוק, היא ביצעה
9 השקעות שונות באמצעות עודפי מזומנים וכמעט ללא נטילת הלוואות בהשוואה לשנים בהם
10 הייתה זכאית להטבות מס. היינו, המערערת "משחקת" בשוק המט"ח ללא קשר לפעילות המפעל
11 על מנת ליהנות מההטבות. לדבריו, הנתונים מעלים גם, כי המערערת פרעה בקלות ובמהירות את
12 התחייבויותיה לספקי חומרי הגלם ויתרת התחייבויותיה כלפיהם במט"ח בכל אחת משנות המס
13 הרלוונטיות, זניחה ביותר. המשמעות היא כי למערערת לא היה חשש אמיתי מתנודות המט"ח כפי
14 שביקשה לטעון. כך, השקעותיה המאסיביות בשוק ההון לא היו השקעות סולידיות שיכולות היו
15 לסייע לה במטרתה הנטענת לייצר הון נזיל. מכל מקום, ההון העצמי של החברה היה גדול לאין
16 שיעור מהצרכים שלה למימון פעילותה. לפיכך השקעותיה של המערערת בשוק ההון והמט"ח לא
17 היו אינטגרליות לפעילותה ואינן מהוות "הכנסות מימון" הזכאיות להטבות על פי החוק.
18
19 18. המשיב גם נסמך בעניין זה על חוות דעתו של המומחה מטעמה, מר אסף נחמני הממלא
20 תפקידים שונים באגף שוק ההון במשרד האוצר. גם לדבריו, הסיכונים להם חשופה המערערת הם
21 שינויים בשער החליפין, בתנודות מחירי חומרי הגלם, שינויים בשערי הריבית ושינויים במחירי
22 המניות בהן מחזיקה המערערת כנגד הונה העצמי. לטענתו, אמנם התנאים הקבועים ברגולציות
23 שונות ומסגרות תקינה נפוצות לצורך הכרה במכשיר פיננסי כמגדר אינם חלים על המערערת, אך
24 קודם לביצוע השקעותיה בניירות ערך וקרנות נאמנות היא כלל לא זיהתה או כימתה את הסיכונים
25 הגלומים בפעילותה. משכך, היא גם לא יכלה לגבש אסטרטגיית גידור אפקטיבית להפחתת
26 הסיכונים מתוך כוונה לשמר את הונה העצמי בכדי לתמוך בפעילותה. הוא הוסיף כי השקעות
27 המערערת אינן תואמות לגידור סיכוני השוק הגלומים בפעילותה, הן אינן מגדרות את החשיפה

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 לשינויים במחירי חומרי הגלם או שערי החליפין ואינן מקיימות קורלציה עם נכסי הבסיס אותם
2 הן אמורות לגדר. למעשה, השקעות אלה גם אינן השקעות סולידיות אלא השקעות בעלות
3 מאפיינים ספקולטיביים הנושאות סיכון גבוה במטרה להשיא תשואה עודפת. ההשקעות גם אינן
4 בעלות זיקה לפעילות המערערת, שכן מרבית הנכסים בתיק ניירות הערך שלה אינם מתאימים
5 לגידור סיכוני השוק הקשורים בפעילותה בקשר לחומרי הגלם אותם היא רוכשת. כך לדבריו,
6 לקיחת הלוואות בנקאיות על ידי המערערת שכנגדן משועבדים נכסים כמקור מימון להשקעות
7 בעלות סיכון, מייקרת לה את המימון ואינה משפרת את יציבותה הפיננסית אלא מגדילה את
8 הסיכון שלא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה. גם העובדה כי תיק ניירות הערך שהחזיקה המערערת
9 בשנים 2006-2007 היה גבוה באופן משמעותי מהוצאותיה לרכישת חומרי גלם וייצור, מצביעה
10 אף היא על הגדלת הסיכון לצורך השאת רווח. ועוד, לקיחת הלוואות במטבע חוץ למעשה
11 הגדילה את חשיפת המערערת לסיכון התנודות בשער החליפין. מה גם, שבהתחשב בהיקף ההון
12 העצמי של המערערת, מאפייני ההתחייבויות ונזילותה, הלוואות אלה כלל אינן נחוצות למימון
13 פעילותה השוטפת והן נלקחו לשם מינוף ההשקעות בשוק ההון לצורך הגדלת התשואה הצפויה
14 על ההון העצמי. מר נחמני הוסיף כי חוות דעתו של מר פריימן מטעם המערערת דנה באופן
15 תיאורטי בצורך בגידור הפעילות בתחום העיסוק של המערערת אך היא לא התייחסה להשקעותיה
16 הספציפיות בתקופה הרלוונטית והאפקטיביות שלהן להפחתת סיכוני השוק להם היא חשופה.

17

סיווג ההכנסות מהשקעות בשוק ההון והמט"ח - דיון והכרעה

19 19. חוות דעתו של מר פריימן, כך גם על פי טענתו בחקירתו, התמקדה בסיכונים הגבוהים
20 להם הייתה חשופה המערערת בשל אופן פעילותה הייחודי ובעניין זה אין כל מחלוקת. ברם, חוות
21 דעתו של מר פריימן מאבדת ממשקלה בכל הנוגע לעסקאות ההגנה שביצעה המערערת וזאת
22 למצער, נוכח הודאתו בחקירתו הנגדית כי הסכמי המערערת למול לקוחותיה כלל לא עמדו בפניו
23 בעת עריכת חוות דעתו ובעיקר לאור הודאתו כי הוא עצמו לעולם לא היה מבצע את עסקאות
24 ההגנה שביצעה המערערת. לדבריו, המערערת לקחה על עצמה חשיפה גבוהה לסיכונים שלא ניתן
25 היה להגן עליהם באמצעות הגנות "לפי הספר". מנגד, חקירתו הקוהרנטית והשוטפת של מר
26 נחמני כמו גם חוות דעתו הסדורה והמפורטת העלו כי השקעותיה של המערערת לא עמדו בתנאים
27 המקובלים לביצוע עסקאות גידור. המערערת ביצעה השקעות שחשפו אותה לסיכונים נוספים על

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

- 1 הסיכונים להם הייתה חשופה ממילא בשל אופי פעילותה, ביצעה השקעות שאינן בגדר השקעות
2 סולידיות, השקעותיה מומנו על ידי הלוואות בנקאיות שלא היו הכרחיות היות והונה העצמי תמך
3 בפעילותה בצורה סבירה, והלוואות אלו אך הגדילו את הסיכון ליציבותה ולעמידתה
4 בהתחייבויותיה. כך, השקעותיה לא עמדו בהתאמה או בזיקה כל שהיא לפעילותה. מכאן, שיש גם
5 לקבל את דברי מר נחמני בחקירתו לפיהם, אף שהשקעותיה של המערערת השיאו לה רווחים
6 ובסופו של יום אפשרו את המשך פעילותה והבטיחו את הסיכונים להם הייתה חשופה, אין בהן
7 כדי להצביע על קיומן של עסקאות גידור מלכתחילה. יוצא אפוא, כי השקעות המערערת אשר
8 השיאו לה רווחים לא עלו כדי עסקאות גידור כהגדרתן המקובלת וחרף השקעותיה המוצלחות,
9 לא ניתן ללמוד מהן בדיעבד על הגדרת פעילותה הכלכלית כעסקת גידור.
- 10
- 11 20. עם זאת, אין לשלול מיניה וביה אפשרות לפיה פעילות המערערת כחברה פרטית שאינה
12 כפופה לרגולציות של שוק ההון ואיננה מחויבת בהגשת תוכנית פעולה מוגדרת מראש, דוחות
13 וניתוחים, נעשתה תחת סברתה הסובייקטיבית כי השקעותיה מהוות עסקאות הגנה על פעילותה
14 והינן הכרחיות ואינטגרליות לעסקיה. לשון אחר, חרף העובדה שהשקעות המערערת לא היו
15 גידור אובייקטיבי לפעילותה הכלכלית, יש לבדוק האם השקעותיה שנעשו בשיקול דעתו של מר
16 רג'ואן לאחר שניתח את הסיכונים הנובעים מאופי פעילות המערערת בכל זמן נתון, היוו עסקאות
17 הגנה סובייקטיביות אינטגרליות לפעילות הייצורית.
- 18
- 19 21. בעניין זה טען ב"כ המערערת בסיכומיו כי המערערת רשאת הייתה לנהל את עסקיה
20 כראות ענייה, לעשות כל שביכולתה כדי להשיא את רווחיה ואין לבוא עימה חשבון באשר לאופן
21 הגדרת פעילותה. משכך, אין זה מעניינו של המשיב שאינו בקיא בשיקוליה העסקיים של
22 המערערת לאמוד את שיקול דעתה העסקי, מה גם שאין לו את הכלים לבחון את עסקיה כיצד היא
23 מגנה על סיכונה ומשיאה את רווחיה. לטענתו בתי המשפט כבר הילכו בדרך זו וקבעו כי אין הם
24 מתערבים בשיקוליו העסקיים של מפעל מאחר ואין ביכולתם להעריך את צרכיו התפעוליים. ב"כ
25 המערערת גם עיגן את טענתו במאמרו של עו"ד מגן אלטוביה (כתוארו אז) (מגן אלטוביה "דיון
26 מחודש בשאלת האינטגרליות של הכנסות מריבית למכלול עסקו של 'מפעל מאושר'" מיסים
27 יד(4) (2004)). ברם, עמדתו של המחבר לפיה צרכיו של המפעל, נקבעים על ידי האורגנים

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 המקצועיים שלו ואין לו לפקיד השומה או לבתי המשפט להתערב בהם, אינה עולה בקנה אחד
2 עם גישת בתי המשפט אשר דנו לא אחת בסוגיית אינטגרליות ההכנסות הניצמחות במסגרת
3 הפעלת מפעל מאושר.

4

5 22. שאלת האינטגרליות של ההכנסות היא שאלה המערבת משפט ועובדה ובמסגרתה נדרש
6 בית המשפט לבחון עד כמה הכספים נשוא ההכנסה משמשים כחלק מהמנגנון העסקי של הנישום.
7 כספים שאין המנגנון העסקי יכול להתקיים בלתי, קרי האסטרטגיה והפעילות המסחרית של
8 הנישום מבוססים על קיומם ועל השימוש בהם, מהווים חלק ממחזור העסקים של הנישום ולכן
9 ייראו כחלק אינטגרלי מפעילותו (ע"מ (ת"א) 1129/02 חברת טלמנג'מנט סולושנס נ' פקיד
10 שומה חולון 21.10.12). בפסק הדין בעניין פלאזה (ע"א 638/85 פקיד שומה למפעלים גדולים נ'
11 מלון פלאזה בע"מ, פ"ד מד(4) 309) בית המשפט סיכם את הפסיקה בנושא זה, וציין את התנאים
12 שבהתקייםם ניתן לראות ב"הכנסות המימון" כחלק אינטגרלי מהפעילות העסקית של הנישום.
13 בית המשפט קבע כך:

14

15 "לסיכום, ניתן לקבוע, כי על-מנת שיראו בהפרשי הצמדה וריבית, הכנסה
16 מעסק בידי נישום, צריכים להתקיים התנאים המצטברים הבאים:

17

18 א. מקור ההון שהניב את הכנסות המימון הוא בהכנסות הנישום מפעילותו
19 העיקרית; התכלית שבבסיס תנאי זה היא להוכיח שההון מומן מבחינה
20 מהותית על ידי הפעילות העסקית.

21

22 ב. ההון המושקע צריך להיות קשור ישירות להתחייבויותיו של הנישום;
23 כלומר הנישום משתמש בהון המושקע לא לשם צבירת רווחים, אלא לשם
24 מימון ההתחייבויות השוטפות שלו הנובעות מהפעילות העסקית השוטפת.

25

26 ג. משך ההשקעה הוא קצר, ומימוש ההשקעה נועד לשמש בפעילותו
27 השוטפת של העסק.

28

29

30 במקרה זה אין לומר כי פעילותה של המערערת עמדה באף אחד משלושת התנאים המצטברים
31 הנדרשים. כפי שמשקף מעדותם של מר נחמני ומר שמעון, המערערת כלל לא נדרשה להלוואות
32 בסכומים ניכרים אשר לקחה לצורך ביצוע ההשקעות שמטרתן לטענתה הייתה הבטחת פעילותה

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 ושמירה על ערכו של הונה העצמי. לדבריהם, היה די בהונה של המערערת בכדי להבטיח את
2 המשך פעילותה ומימוש התחייבויותיה. בעניין זה גם יצוין כי בשנת 2005, בה המערערת לא
3 הייתה זכאית להטבות לפי החוק, היא ביצעה את השקעותיה באמצעות עודפי מזומנים וכמעט
4 מבלי ליטול הלוואות. וזאת על אף שהתחייבויותיה וחשיפתה לסיכונים באותה שנה לא היו שונות
5 מבכל שנה אחרת. מכאן שמקור ההון שהושקע והשיא למערערת את הכנסותיה לא היה
6 מפעילותה העסקית וזאת חרף העובדה שפעילותה העסקית הניבה לה הון מספיק להבטחת
7 פעילותה. מכאן גם, נשללת טענת המערערת כי נטילת הלוואות לצורכי השקעה הייתה הכרחית
8 בשל שיעבוד מלוא זכויותיה לבנק לאומי, שכן, כאמור, בשנת 2005 המערערת השקיעה כספים
9 מתוך רווחיה ולא הייתה לה כל מניעה לעשות זאת. מה גם, שהטענה בדבר שיעבוד כלל זכויות
10 החברה לבנק לאומי כלל לא הוכחה. גם התנאי השני לא מתקיים בעניינה של המערערת. כאמור
11 בעדותם של מר שמעון ומר נחמני, השקעותיה של המערערת לא עמדו בהתאמה להתחייבויותיה,
12 שכן היא ביצעה השקעות בניירות ערך ובקרנות שאין להם דבר וחצי דבר עם תחום עיסוקה
13 והתחייבויותיה, כגון השקעות בפסגות ת"א 100, תעשיות מלח, וואלה והשקעות רחבות היקף
14 במטבעות שלא נדרשה להם במסגרת פעילותה הייצורית. באופן זה המערערת לקחה סיכונים
15 גבוהים שכל תכליתם הייתה השאת רווחים. המסקנה המתקבלת היא כי הונה של המערערת לא
16 הושקע בהכרח בעסקאות להן היה קשר ישיר להתחייבויותיה מול לקוחותיה, אלא הושקע לשם
17 צבירת רווחים שמטרתם להבטיח באופן עקיף את מימוש התחייבויותיה ללקוחות. ובאשר לתנאי
18 השלישי, כאמור מדבריו של ב"כ המערערת בחקירתו של מר שמעון עלה כי תיק ניירות הערך של
19 המערערת אכן צבר רווחים שהלכו ותפחו לאורך השנים ואלה מומשו רק בשנת 2004 דבר
20 המלמד כי משך ההשקעה לא היה לטווח קצר. אכן, אין מחלוקת כי רווחי ההשקעות לא יצאו
21 מרשות המערערת ולא שימשו לפעילות עסקית אחרת לבד מפעילותה, ואולם לא ניתן לראות
22 בהכנסות שנצמחו מתיק ניירות ערך שנותר סטטי במשך תקופה ארוכה ולא שימשו את הפעילות
23 השוטפת של המערערת, כהכנסות אינטגרליות לפעילות העסק. לאור כל האמור אין לקבל את
24 טענת המערערת כי יש להכיר ב"הכנסות המימון" שנצמחו מהשקעותיה השונות כהכנסות
25 שנצמחו מפעילות המפעל המאושר, אלא כהכנסה הונית, וכדעת המשיב.

26

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

23. ברם, בכך לא נסתם הגולל על פני טענותיה של המערערת בעניין זה. המערערת המשיכה
וטענה כי היא הסתמכה על הסכם שומה שנחתם עם המשיב לשנים 1999-2002 ובו נתקבלה
עמדתה כי השקעותיה הן אינטגרליות לפעילותה כאמור. מכאן, אפוא, לדיון בעניין זה.

הסתמכות באופן הדיווח על ההכנסות - המסכת הראייתית

24. המערערת ביססה את טענת ההסתמכות על עדותה של רו"ח מיטל דוידוב אשר ייצגה את
המערערת בדיונים מול המשיב. רו"ח דוידוב טענה בתצהירה ובחקירתה הנגדית בבית המשפט,
כי ביום 29.11.04 פקיד השומה הגיע עם המערערת לכלל הבנה אשר באה לידי ביטוי בהסכם
השומה לשנים 1999-2002 ולפיה בסוגיית חלוקת ההכנסות מהמפעל המאושר תחשבנה ההכנסות
שבמחלוקת כאינטגרליות לפעילותו. ואולם, ביום 20.11.06 פקיד השומה ביקש לפתוח את
השומה בהסכם לגבי שנים 2000-2002. לטענתה הדיון שנערך ביום 26.12.06 לא הותיר מקום
לספק כי נושא הוצאות והכנסות המימון עמדו בבסיס הדיונים אך בסופו של יום הושגה פשרה
לטובת המערערת לפיה מרבית ההכנסה תיחשב אינטגרלית וחלקה ייחשב כהכנסה רגילה, כך
שהסכם השומה לשנים 2000-2002 יעמוד על כנו למעט תוספת מס בסך של 853,000 ₪ לשנת
2002. היא הדגישה כי המערערת הסכימה לפשרה משיקולים שונים ולא היה בכך ביטוי לקבלת
עמדתו של המשיב בסוגיית האינטגרליות. כמו כן, עובר לחתימה על ההסכם היו מעורבים בו כל
הדרגים לרבות פקיד השומה ונדרשה חוות דעתה של המחלקה המקצועית. בהתאם לאמור,
המערערת הסתמכה על ההסכמה שבפשרה ולא שינתה את הצגת הכנסותיה והפסדיה בדוחות.
ב"כ המערערת הוסיף בסיכומיו כי בעת שנחתם הסכם הפשרה כבר הונחו בפני המשיב דוחות
המערערת לשנים הבאות (2003-2004) שלא נכללו במסגרת ההסכם. אף על פי כן המשיב לא
דרש מהמערערת לתקן את דוחותיה בעניין הדיווח על ההכנסות החל משנת 2003, אלא משנת
2007 בלבד. משכך, המשיב אינו יכול לבוא בשנת 2007 ולהלין על אופן הדיווח ולדרוש תשלום
מס לאחור. כמו כן, בהסכם הפשרה התחייבה המערערת בתוספת מס בסך של 853,000 ₪ בלבד
שהם פחות מ- 15% ממה שהתכוון המשיב למסותה. מכל האמור הדעת נותנת כי המשיב הכיר
באינטגרליות ההכנסות לשנות ההסכם ואף לשנים הבאות אחריו. לכן המערערת הייתה רשאית
להסתמך על המצג שהוצג לה באופן מפורש על ידי המשיב.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

25. לעומתה, המשיב סמך את טענותיו על תצהירו של מר דוד מרציאנו המשמש כמנהל תחום
בפקיד שומה ירושלים. מר מרציאנו הסביר בתצהירו ובחקירתו הנגדית כי טענות המערערת ביחס
להסתמכות על הסכמים שנערכו עימה בשנים קודמות אינן יכולות לעמוד. לדבריו, ביום 29.11.04
נחתם הסכם שומה עם המערערת לשנות המס 1999-2002 ואולם בשנת 2006 הוא הבחין כי
המערערת דרשה הטבות במסגרת החוק על פעילות שביצעה ללא קשר לפעילותה הייצורית. כך
לגישתו, בהסכם השומה לא באו לידי ביטוי סוגיות נוספות שהיו אמורות להיכלל בו. לדבריו
בהסכם משנת 2004 משתקפת הסכמה בשאלה מקדמית ולפיה הכנסות שהמערערת ראתה בהן
כהכנסות שכלל אינן נכנסות לבסיס המס, יכנסו לבסיס המס והפקודה תחול גם עליהן. ברם,
שאלת אינטגרליות ההכנסות הייתה שאלה משנית שכלל לא נדונה. לאור זאת, ביום 15.11.06
הוחלט על פתיחת השומות לשנים 2000-2002. גם בדיון שנערך ביום 26.12.06 בנוכחות נציגי
המערערת הנושא העיקרי שעלה היה הליך פתיחת השומה בהסכם כאמור, ולא שאלת
אינטגרליות הכנסות המימון. במהלך הדיונים גם הבהיר מר מרציאנו כי הוא מתנגד לדיווח על
ההכנסות כאינטגרליות ומהדברים אלו היה על המערערת להבין שאין לפקיד השומה כל כוונה
לקבל את עמדתה. אדרבה, פרוטוקול הדיון (שצירף לתצהירו) אף מעלה כי נציגי המערערת
בעצמם הציעו כי הצדדים "יתחשבו", על נושא זה ביחס לשנים הבאות (כדוגמת השנים
שבמחלוקת כאן), כי "הכנסות המימון" לא תהיינה אינטגרליות לפעילות המפעל והן ידווחו
בהתאם. סופו של יום, הסכם הפשרה שהיטיב עם המערערת נחתם בשנת 2006 לגבי השנים
2000-2002, חרף התנגדותו של מר מרציאנו ובהתחשב בנסיבותיה המיוחדות של המערערת.
למעלה מזאת, אין מקום לקבל את טענת ההסתמכות, שכן כל שנת מס נבחנת בנפרד. מכל מקום,
ברי שההסכם הוא פשרה רק לגבי השנים שנכללו בו ואין בו ביטוי לקבלת הדיווח על ההכנסות
כאינטגרליות לגבי השנים שלאחריו, שאם לא כן, הדבר היה מעוגן בתוכן ההסכם עצמו.

הסתמכות באופן הדיווח על ההכנסות - דיון והכרעה

26. כאמור, המשיב עשה שימוש בסמכותו ופתח את הסכם השומה שנחתם עם המערערת
בשנת 2004 ובכך הביע את התנגדותו לאופן הדיווח על הכנסותיה. בסופו של יום בשנת 2006
נחתם הסכם הפשרה לשנים 2000-2002 לטובתה של המערערת ונקבעה לה תוספת מס חלקית
בלבד. ברם, אין להסיק מכך בהכרח כי הסכמה זו שיקפה את קבלת עמדתה של המערערת

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 בשאלת האינטגרליות. מר מרציאנו שעדותו נתקבלה על דעתי סיפק הסבר משכנע לפיו הסכמה
2 זו גובשה בהתחשב בנסיבות מיוחדות וביניהן הירצחו של אחד ממנהלי המערערת, שינוי בעלי
3 המניות בה ויזמתה שלה לנהל את ההליך השומתי. ואכן עיון בפרוטוקול ההתדיינות שהתקיימה
4 ביום 26.12.06 סביב פתיחת השומות (נספח ו' לתצהירו של מר מרציאנו) מלמד שנושאים שונים
5 ובכללם שאלת אינטגרליות ההכנסות עלו על שולחן הדיונים, אך מסיכום אותה פגישה עולה כי
6 הצדדים לא הגיעו לכלל הסכמה מפורטת לגבי הנושאים השונים שעלו בה. אדרבה, מתברר מתוך
7 דבריו של מר ארז עיני מטעם המשיב שהשתתף בדיון כי הרצון היה להגיע לפשרה כוללת ולא
8 ספציפית לגבי הנושאים השונים שהיו במחלוקת ושעלו בדיון. אדרבה, מתוך עדותה של רו"ח
9 דוידוב יש להסיק ששאלת אינטגרליות ההכנסות לא באה על פתרונה וכל צד שמר על טענותיו.
10 לפיה, כאמור, המערערת הסכימה לפשרה משיקולים שונים וסירבה לקבל את עמדת המשיב
11 במחלוקת. משכך אין כל סיבה להניח שדווקא המשיב קיבל את עמדת המערערת, אלא המסקנה
12 המתבקשת היא שגם המשיב שמר על טענותיו בעניין זה והמחלוקת נותרה על כנה לעת מצוא. גם
13 הסכם השומה שנחתם לבסוף ביום 31.12.06 (נספח ח' לתצהירו של מר מרציאנו) תומך במסקנה
14 זו, שכן בשולי ההסכם נרשמו שתי הערות שהשנייה שבהן הייתה ש"אין בהסכם זה כדי לגרוע
15 מכל טענה שהיא שתועלה בעתיד". הערה זו מעידה כמאה עדים על כך שלא הייתה הסכמה לגבי
16 השאלות העקרוניות שעלו לדיון והצדדים העדיפו להגיע להסכמה כללית מבלי להכריע באותן
17 מחלוקות פרטניות.

18
19 27. יתרה מזאת, הדין הוא כי כל שנת מס עומדת בפני עצמה ולא יכולה להיות מחלוקת כי
20 הסכם הפשרה חל על השנים 2000-2002 בעוד שהערעור נוגע לשומות לשנים החל משנת 2003.
21 העובדה כי המשיב לא דרש את תיקון הדיווח בדוחות לשנים 2003 והלאה לא יכולה להיזקף
22 לחובתו וללמד על הכרה באינטגרליות ההכנסות לשנים שלאחר ההסכם. מר מרציאנו הבהיר אף
23 נקודה זו והסביר כי המשיב אינו בוחן את הדו"ח של כל שנת מס בנפרד, אלא ממתין להצטברות
24 דוחות של מספר שנים ודן בהם במאוחד. נוסף על כך העובדה שטענת ההסתמכות כלל לא עלתה
25 בפני המשיב בשלבי ההשגה מצביעה אף היא על גיבושה רק בשלב מאוחר בפני בית המשפט
26 והסברה של רו"ח דוידוב כי לא העלתה בפני המשיב טענות משפטיות תמוהה היא.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 28. סופו של יום, טענת ההסתמכות שנטענה על ידי המערערת נדחית אף היא.

2

3

תיאום הוצאות המימון

4 29. ראשית יובהר כי הקביעה ש"הכנסות המימון" של המערערת אינן הכנסות אינטגראליות
5 לפעילותה במפעל המאושר ואינן זכאיות להטבות לפי החוק, אין בה כדי להביא בהכרח למסקנה
6 זזה באשר להוצאות המימון. אין מחלוקת כי ההוצאות שדרשה המערערת הינן מסוג ההוצאות
7 המותרות בניכוי לפי סעיף 17 לפקודה. המחלוקת היא בשאלה, האם הפרשי הריבית וההצמדה על
8 הלוואות המערערת שבגינן נצמחו לה הוצאות כבמקרה זה, שימשו בהשגת הכנסותיה מפעילותה
9 הייצורית.

10

11 30. מר יוגב חזר בתצהירו ובחקירתו הנגדית על עמדתו כי אין להכיר בהוצאות ובהפסדי
12 המימון ולקזון אל מול ההכנסות המאושרות של המפעל היות והם לא היו אינטגרליים לפעילות
13 המערערת. לדבריו כאמור, הונה של החברה היה מעבר לדרוש לה לקיום פעילותה הסדירה ולכן
14 ההלוואות שנטלה לא יכלו להיות אינטגרליות לפעילות הייצורית וכך גם ההפסדים בגינן. ב"כ
15 המשיב ציין בסיכומיו כי המערערת לא הביאה כל ראיה לטענותיה כי ההלוואות שימשו
16 לפעילותה השוטפת, בעוד מר נחמני, המומחה מטעמה, דווקא העיד כי ההלוואות הופנו
17 להשקעות שונות ולא לפעילות הייצורית וכי היקפן היה גדול לאין שעור מהדרוש לפעילותה.

18

19 31. לעומת זאת, טען ב"כ המערערת בסיכומיו כי המערערת כללה בדוחותיה הוצאות הפרשי
20 הצמדה וריבית אשר צמחו לה בגין ההלוואות שנטלה ועסקאות במט"ח שביצעה כהגנה על
21 סיכונה ולצורכי התפעול השוטף של העסק. לטענתו, תיאום ההוצאות על ידי המשיב בטענה
22 שהמערערת כלל לא נדרשה להלוואות והשקעות אלה, חורגת לחלוטין ממתחם הסבירות שעה
23 שסעיף 17(א) לפקודה מורה כי הפרשי הצמדה וריבית הינם בגדר הוצאות מימון המותרות בניכוי.

24

25 32. עמדתו של המשיב כי לא ניתן להכיר כלל בהוצאות המימון מניחה כי המערערת יכלה
26 לנהל את פעילותה על בסיס הונה העצמי בלבד וכלל לא נדרשה ללקיחת הלוואות לצורך
27 פעילותה השוטפת. ואולם, מר נחמני הסכים בחוות דעתו כי המערערת הייתה חשופה לסיכון

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 שבשינויים בשערי החליפין של מטבעות שונים ביחס לשקל, וכי היא נדרשת ליטול הלוואות
2 לצורך מימון פעילותה בשל פער הזמן שבין מועד רכישת חומרי הגלם ובין מועד רכישת התוצרת
3 המוגמרת וכתוצאה מכך היא הייתה חשופה לעליית שיעור הריבית השקלית, הדולרית ומטבע
4 חוץ אחר. מר נחמני גם ציין בחוות דעתו כי חלק מההלוואות שנטלה המערערת במטבע חוץ לא
5 היו נחוצות לה לצורך מימון פעילותה השוטפת, ומכאן שלפחות חלק מההלוואות שניטלו כן
6 נדרשו לצורך הפעילות השוטפת, אף לשיטתו. כמו כן מחוות דעתו של מר נחמני עולה כי בשנת
7 2007 היקף חובות המערערת גדלו משמעותית ובהתאם גדל היקף תיק ההשקעות באופן
8 משמעותי, ואף שהיקף רכישת חומרי הגלם לא גדל במימדים דומים, הוא אכן גדל, ומכאן
9 שלפחות חלק, גם אם חלק לא גדול, מכספי ההלוואות שימשו את פעילותה השוטפת של
10 המערערת. בעניין זה ציין ב"כ המערערת בצדק כי גם אם יש בידי המערערת הון עצמי שהיה
11 ביכולתה להשתמש בו לפעילותה, היא לא הייתה חייבת לעשות כן אף שהיא הגדילה בכך את
12 הסיכונים אליהם היא הייתה חשופה. הנחה זו אשר הביאה את המשיב לתיאום ההוצאות היא
13 התערבות מרחיקת לכת בחופש המוקנה לבעל העסק לנהל את עסקיו כראות עיניו תוך בחינת
14 השיקולים העסקיים המתאימים.

15
16 33. מעדויות הצדדים גם עולה כי הכנסות המערערת מהשקעותיה בשוק ההון והמט"ח
17 שמומנו על ידי נטילת הלוואות, נותרו בתוך העסק, שימשו לצרכיו ולא הוצאו לצרכים חיצוניים
18 ופרטיים. כך, המערערת ניהלה את כלל עסקיה באותו חשבון בנק ולא עשתה הפרדה בין כספי
19 ההלוואות שנטלה ובין כלל הכספים. אף מר שמעון ציין כי המשיב אינו רואה בפעילות המערערת
20 כמפעל מאושר ובהשקעותיה השונות כשני עסקים נפרדים. בעניין זה טען ב"כ המשיב בסיכומיו
21 כי כל ההוצאות סווגו ורק לאחר שנקבע כי אינן חלק מפעילותה הייצורית של המערערת, הן
22 תואמו. ואולם, לא הובהר לבית המשפט האם וכיצד אכן בוצע סיווג זה ונראה על פניו כי הצורך
23 בנטילת אשראי והוצאות המימון נפסלו קטגורית על ידי המשיב, שלא בצדק.

24
25 34. שעה שהמשיב השתית את עמדתו בעניין זה על הטעם שהוצאות המימון אינן
26 אינטגראליות לפעילות הייצורית של המערערת, וטעם זה נדחה, הרי שיש להכיר בהוצאות
27 המערערת בגין ריבית והצמדה. ויוטעם כי תוצאה זו אינה סותרת את ההכרעה האחרת לפיה

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 "הכנסות המימון" של המערערת לא היו אינטגרליות לפעילותה העסקית המאושרת. הכרה
2 בהכנסות האמורות כחלק אינטגרלי מהפעילות הייצורית של המפעל לחוד, והכרה בהוצאות
3 המימון בשל נטילת הלוואות לחוד. "הכנסות המימון" של המערערת לא הוכרו כחלק אינטגרלי
4 מהכנסותיה הייצוריות בשל כל הטעמים שהוזכרו לעיל, ובתוכם אי ההתאמה בין סכום ההשקעות
5 ומהותן, והונה העצמי ובין עלות חומר הגלם והפעילות הייצורית בכלל. ברם, אין בכך כדי לקבוע
6 שהמערערת לא מימנה בפועל את פעילותה הייצורית באמצעות לקיחת הלוואות אשר בגינן נשאה
7 בהוצאות מימון למיניהן. אדרבה, טענת המשיב כלפי המערערת הייתה, בין היתר, שאין להכיר
8 ב"הכנסות המימון" כחלק אינטגרלי מהפעילות הייצורית דווקא משום שהמערערת מימנה את
9 פעילותה ללא קשר לאותן השקעות, גם באמצעות ההלוואות שנטלה. כך גם העיד מר שמעון
10 מטעם המשיב באופן מפורש. לפיכך דרישת המערערת כי יוכרו לה אותן הוצאות המימון, דרישה
11 לגיטימית היא ובעניין זה דין ערעורה להתקבל.

ייחוס הפחת מנכסי המפעל

14 35. במפעל מעורב דוגמת המערערת, קיימים שלושה סוגים של נכסים: נכסים המהווים חלק
15 מהמפעל המאושר; נכסים המהווים חלק מהמפעל הלא מאושר; ונכסים מנוטרלים שאינם שייכים
16 באופן מובהק לחלק מסוים של המפעל. הנכסים המנוטרלים מוגדרים באופן ספציפי על ידי מרכז
17 ההשקעות של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה המוסמך לכך לפי החוק והם מהווים מעצם
18 טבעם יציר כלאיים בהיותם משמשמים את שני חלקי המפעל. במקרה זה מרכז ההשקעות אישר
19 את תוכנית המערערת בכתב אישור מיום 19.7.04 (נספח מ/9 לתצהירו של מר שמעון) ובו החליט
20 "לנטרל" את ההשקעות בכלי רכב מסחריים, ציוד תעבורה, מחשוב וציוד משרדי בסך של
21 2,160,000 ₪ וכן שיפורים במושכר והשקעות אחרות בסך של 315,000 ₪ נוספים. בתוך כך
22 הובהר באישור כי "השקעה זו לא תובא בחשבון בחלק המאושר ואף לא בחלק הבלתי מאושר
23 לצורך חישוב ההטבה במס לפי סעיף 74 לחוק". על מהותם של הנכסים המנוטרלים ועל תוכן
24 האישור לא הייתה מחלוקת בין הצדדים. המחלוקת קמה סביב ניכוי הפחת שהמערערת זכאית לו
25 באותם נכסים, כמו גם בנכסיה האחרים של המערערת.

26
27 36. לא הייתה מחלוקת כי על עניינה של המערערת חל סעיף 74 לחוק כנוסחו עובר לתיקון
28 60 לחוק (להלן: "סעיף 74"). סעיף זה הורה בשעתו כיצד מחשבים את הכנסות המפעל המעורב

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 וכיצד מחשבים את שיעור הפחת המותר בניכוי בנכסי המפעל המערורב. באשר לשיעור ההכנסות
2 נקבע כי שיעור ההכנסות ייקבע לפי שווי הנכסים הקבועים של שני חלקי המפעל, זה המאושר וזה
3 הלא מאושר. באשר לחישוב הפחת נקבע כי: "הפחת ינוכה לגבי כל חלק מהמפעל רק מההכנסה
4 החייבת של אותו חלק ולגבי הנכסים שבו". לשון אחר, שהפחת בנכסים של חלק המפעל המאושר
5 ינוכה מההכנסות של חלק המפעל המאושר, ואילו הפחת בנכסים של חלק המפעל הבלתי מאושר
6 ינוכה מההכנסות של חלק המפעל הלא מאושר. לא נקבע מנגנון כיצד מחשבים את הפחת בנכסים
7 המנוטרלים אשר באמצעותן נוצרו הן הכנסות מאושרות והן הכנסות לא מאושרות. ברם, ברור
8 לנוכח אישור מרכזו ההשקעות, שיהיה אופן החישוב אשר יהיה, אין לראות בנכסים המנוטרלים
9 כחלק מנכסי המפעל הלא מאושר באופן בלבדי, שכן כתב האישור הורה מפורשות שאין לראות
10 בנכסים המנוטרלים – לא בנכסים מאושרים ולא בנכסים בלתי מאושרים. אם כי, בעניין זה ייאמר,
11 כי ב"כ המערערת בסיכומיו הביע אדישות כלפי אופן חישוב הפחת בנכסים המנוטרלים והוא
12 הסכים כי ניתן לחשב את הפחת בנכסים אלו באופן יחסי למחזוריים הכספיים של שני חלקי
13 המפעל, ובלבד שהחישוב ייעשה על ידי המשיב באופן עקבי בכל שנות המס.

14

15 37. הינה כי כן, חרף האמור, עלה מעדותו של מר שמעון כי המערערת שגתה פעמיים. בפעם
16 הראשונה בכך שניכתה את הפחת בנכסים המנוטרלים בשנים 2003-2006 רק מתוך ההכנסות של
17 החלק הלא מאושר של המפעל. רק בשנת 2007 ולאחר שהמשיב דרש ממנה שניכוי הפחת בנכסים
18 המנוטרלים יבוצע באופן יחסי בין שני חלקי המפעל לפי יחס המחזוריים שלהם, ראתה לנכון לתקן
19 את אופן החישוב. ברם גם אז המערערת שגתה - בפעם השנייה - שכן בשנת 2007 היא ניכתה את
20 הפחת מנכסיה המאושרים, הן מההכנסות המאושרות והן מההכנסות הבלתי מאושרות באופן יחסי
21 לפי מחזורי ההכנסות, וזאת במקום לבצע את הניכוי רק מההכנסה המאושרת. בכך אפוא, טעתה
22 המערערת, שכן אין מקום לספק כי את הפחת מהנכסים המאושרים ניתן לנכות רק מההכנסות
23 המאושרות. ואין מקום לספק כי את הפחת מהנכסים המנוטרלים לא ניתן לנכות רק מההכנסות
24 הלא מאושרות. גם לא נמצא כי גישתו של המשיב הייתה בלתי עקבית, ודרישתו מהמערערת
25 שתנכה את הפחת המגיע לה מנכסיה לפי סיווגם השונה במשך השנים השונות הייתה גם עקבית
26 וגם אחידה.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 38. למעלה מן הצורך יוער כי עמדה זו של המשיב כי יש לקבוע את שיעור הפחת בנכסים
2 מנוטרלים לפי יחס המחזורים גם קיבלה ביטוי בסעיף 2.3 (ד) לחוזר מס הכנסה 3/2006 בנושא
3 "ייחוס ההכנסה החייבת במפעלים מעורבים" לפיו את הפחת ואת הניכוי בשל פחת בגין נכסים
4 מנוטרלים יש לייחס בין חלקי המפעל השונים לפי מבחן יחס המחזורים ו/או מבחן יחס הנכסים.
5 ומכאן שאין ממש בטענות ב"כ המערערת בסיכומיו באשר לחשש כי התנהלות המשיב יוצרת
6 חוסר וודאות באשר למדיניות הצפויה בעניין זה ובאשר לסכנה כי שמדיניות המשיב תשתנה עם
7 תחלופת ממלאי התפקידים אצלו.

8

9 39. סיכומו של דבר, גם בעניין זה הצדק עם המשיב ודין הערעור בכל הנוגע לאופן חישוב
10 הפחת להידחות.

11

12 יישום חוק התיאומים

13 40. הצדדים חלוקים בדרך פרשנותו של המונח "שיעור עליית המדד" שבסעיף 7(ב) לחוק
14 התיאומים הקובע ניכוי או תוספת להכנסה החייבת בשל אינפלציה והמורה כך:

15 "כאשר סיכום ההון הוא סכום חיובי, ינוכה מההכנסה סכום השווה לסיכום
16 ההון כשהוא מוכפל בשיעור עליית המדד בשנת המס, ובלבד שסכום הניכוי
17 לא יעלה על 70% מהכנסה החייבת; כללה ההכנסה החייבת הכנסות שנקבעו
18 לגביהן שיעורי מס שונים, ייעשה הניכוי לפי הסדר החל מההכנסה שנקבע
19 לגביה שיעור המס הגבוה ביותר, ובלבד שסכום הניכוי מכל אחד מסוגי
20 ההכנסה לא יעלה על השיעור האמור ממנה; ואולם אם ההכנסה החייבת
21 כללה הכנסה שהיא סכום אינפלציוני לפי סעיף 88 לפקודה או לפי סעיף 47
22 לחוק מס שבת, או לפי פרק שביעי 1 לחוק עידוד השקעות הון, תשי"ט-
23 1959, רשאי הנישום שלא לנכות את הניכוי לפי סעיף זה מההכנסות
24 האמורות; יתרת הסכום שלא נוכה בשנת המס תנוכה מההכנסה בשנת המס
25 הבאה, כשהיא מתואמת לפי שיעור עליית המדד בשנת המס הבאה; הפסד
26 שנוצר מניכוי כאמור ייראה כהפסד מעסק".

27

28 41. בעניין זה טען ב"כ המשיב כי מטרת החוק היא לבטל את השפעת האינפלציה על הרווח

29 המדווח לצורכי מס, כך שהרווח שהיה מתקבל לולא הייתה אינפלציה, הוא שימוסה. תוצאה זו

30 מושגת על ידי שמירה על ערכם הריאלי של ההון ושל הנכסים הקבועים כהגדרתם בחוק

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 התיאומים. לאור תכליתו האובייקטיבית של חוק התיאומים, לא נקבעה בו או בהוראת הביצוע
2 הרלוונטית שהיא הוראת ביצוע מס' 11/2004, הבחנה בין שיעור עליית מדד חיובית ובין שיעור
3 עליית מדד שלילית. אף שהחוק נוקט בלשון "שיעור עליית המדד", ההגדרה הקבועה בו למושג
4 זה כוללת אף מצב של מדד שלילי. בנסיבות אלה יש ליישם את הוראות סעיף 7(ד) או (ב) לחוק
5 התיאומים כל אימת שמכפלת "סיכום ההון" בשיעור עליית המדד הינה שלילית ולהוסיף את
6 סיכום ההון השלילי להכנסה מעסק הנוספת להכנסה החייבת לשנת המס בה היא נוצרה. רק
7 פרשנות זו תביא לתוצאה כלכלית נכונה ותמנע הפלייה בין נישומים. מר שמעון הוסיף בתצהירו
8 כי המערערת מחזיקה ב-100% מהון המניות של חברת "בית משכן הכנסת הישנה" ולה
9 ולמערערת רו"ח אחד. ברם, חרף עמדתה בתיק זה, בדוחות של חברת "בית משכן הכנסת" לשנת
10 2003 היא יישמה את סעיף 7(ב) לחוק התיאומים ודרשה ניכוי בשל אינפלציה אף שבאותה שנה
11 שיעור עליית המדד היה שלילי.

12
13 42. מנגד טען ב"כ המערערת כי תכלית החוק הינה מתן הגנה לנישום אשר מימן את פעילותו
14 בהון עצמי תחת נטילת הלוואות. לטענתו המחוקק כלל לא נתכוון לתאם את הנתונים בדוחות
15 נישומים לשינויים במדד שלילי היות ובמועד חקיקת החוק לא נצפתה אפשרות שתתקיים מציאות
16 של מדד שלילי. היעדר צפייה זו באה לידי ביטוי הן בלשון החוק הנוקט בביטוי "שיעור עליית
17 המדד" והן מהתוצאות הקשות שיתקבלו מיישומו בתנאי מדד שלילי. יישום שכזה יוסיף הכנסה
18 רעיונית לנישומים המממנים עצמם בהון עצמי ולא ינטרל בהכרח את השחיקה האינפלציונית
19 בנכסים כגון מזומנים ופיקדונות. עמדה זו נתמכת בהוראת ביצוע מס הכנסה 18/2001 ו-
20 13/2002 המתייחסות לסוגיית יישום חוק התיאומים בעת מדד שלילי ומורות שאין ליישם את חוק
21 התיאומים במצב זה. לטענתו, גם הוראת הביצוע 11/2004 המורה לכאורה כי יש לנהוג באופן
22 הפוך, מלמדת כי יישום החוק באינפלציה שלילית הוא בעייתי ולפקיד השומה סמכות שלא לאכוף
23 את יישומו. גם בספרות הובעה דעה דומה לגבי הוראות סעיפים 3ט' ו-3" לפקודה העוסקים
24 ביצירת הכנסה רעיונית מריבית לאדם שנתן או קיבל הלוואה, שיישומם בתנאי מדד שלילי יוביל
25 לתוצאה בלתי סבירה של מיסוי הפסד כלכלי. עמדה זו עולה בקנה אחד עם הוראת ביצוע מס
26 הכנסה מס' 18/2004 "תכנון ומדיניות חישוב הכנסה לפי סעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודה". כך, נקבע
27 שאין ליישם את הוראות החוק כאשר המדד שלילי בנוגע לניכוי בשל פחת, מאחר והניכוי הוא

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

- 1 זכות של הנישום ולא חובה. אף ניכוי מהכנסה היא זכות של הנישום ולפיכך יש לתת פרשנות
2 דומה לסעיף 7(ב) לחוק התיאומים הנוקט בלשון דומה.
3
4 43. המונח "שיעור עליית המדד" שבסעיף 7(ב) לחוק התיאומים הוגדר בסעיף 1 לאותו חוק
5 הקובע כך:
6
7 "שיעור עליית המדד" בתקופה פלונית - ההפרש שבין המדד של החודש
8 שבו מסתיימת התקופה לבין המדד של החודש שקדם לחודש שבו מתחילה
9 התקופה, מחולק במדד של החודש שקדם לחודש שבו מתחילה התקופה".
- 10 סוגיית פרשנות המונח "שיעור עליית המדד" כבר נידונה בהרחבה בפסק הדין בעניין **טבע**
11 **תעשיות** (ת"א (י-ם) 5664-02-11 **טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות**
12 **המיסים - פקיד שומה ירושלים 1, 23.12.12**). שם נקבע כי אין לייחס למונח זה "שיעור עליית
13 המדד" המופיע בסעיף 159(א)(א) לפקודה, פרשנות לפיה הסעיף מתייחס אך ורק לעליית המדד
14 ולא לירידתו. לשונו של סעיף 1 לפקודה המגדיר את המונח "שיעור עליית המדד" שבסעיף
15 159(א)(א) לפקודה, זהה (כמעט) להגדרת המונח בחוק התיאומים. כפי שנפסק בעניין **טבע**, כך
16 גם בענייננו. אף שלשון סעיף 7(ב) לחוק הינה "עליית המדד", אין לתת לכך משקל של ממש, שכן
17 תוכן הגדרת המונח הוא נוסחת חישוב של ההפרש בין המדד בתחילת התקופה ובין המדד בסופה
18 שתוצאתו עשויה להיות הן שלילית והן חיובית. יש גם לפרש את החוק באופן העולה בקנה אחד
19 עם התכליות העומדת בבסיסם של דיני המס וביניהם הבטחת הכנסה לאוצר הרשות הציבורית,
20 וחיוב הנישום בתשלום מס אמת (דנ"א 3993/07 **פקיד שומה ירושלים נ' איקאפוד בע"מ**,
21 14.07.11). יישום של תכליות אלה תביא בהכרח לפרשנות לפיה ניכוי או הוספה להכנסה החייבת
22 יחושבו על פי השינוי בערך הכסף, בין אם ערכו עלה ובין אם ערכו ירד.
- 23 44. אכן, בהוראת ביצוע מס' 13/2002 מיום 03.06.02 הביעה רשות המיסים עמדה התואמת
24 את גישת המערערת ולפיה לשון החוק ותוצאות החלתו על מדד שלילי מלמדות על היעדר כוונת
25 המחוקק לבצע תיאומים למדד שלילי. ברם, בהוראת ביצוע מס הכנסה מס' 11/2004 המעודכנת
26 מיום 25.03.04 נהפכה הגישה והוחלה מדיניות המורה על יישום הוראות החוק גם בתקופות בהן
27 שיעור עליית המדד הוא שלילי, נוכח פרשנות אפשרית למונח "שיעור עליית המדד" לפיה מדובר

בית המשפט המחוזי בירושלים לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 בנוסחה מתמטית שניתן לחלץ ממנה גם תוצאות שליליות. אכן, הוראת הביצוע לא התעלמה
2 מהאפשרות למתן פרשנות אחרת ליישום הוראות החוק וציינה כי במקרים המתאימים ניתן לסטות
3 מהכלל שהותווה. יחד עם זאת, הכלל מורה על יישום החוק בתנאי מדד שלילי ואילו אי החלתו
4 היא החריג החל במקרים מיוחדים בלבד בהם תכלית החוק מצדיקה את הסטייה, ומקרה זה אינו
5 בא בגדרם, וודאי מקום בו במקרים אחרים המערערת עצמה פירשה את הוראת החוק כחלה גם
6 בתנאי מדד שלילי.

קנס גירעון

7
8 45. ב"כ המערערת גרס כי קנס הגירעון שהוטל על המערערת, הוטל בחוסר סמכות, שכן
9 לטענתו מי שהוביל את השומה כולה הוא המפקח מר שמעון בעוד ששיקול הדעת בקביעת
10 התרשלות המצדיקה קנס וקביעת היקפו נתון לפקיד השומה עצמו. לטענתו, עד היום המערערת
11 לא נמצאה רשלנית ולא הוטלו עליה קנסות ומשכך הקנס המקסימאלי שניתן להטיל עליה הינו
12 בשיעור של 10% ולא בשיעור של 15% כפי שקבע המשיב. מה גם שהמחלוקות בין הצדדים היו
13 מחלוקות לגיטימיות שאין לראות בהן רשלנות, וודאי שאין לראות בטעות אריתמטית שנתגלתה
14 בדוחות המערערת כרשלנות המצדיקה קנס בשיעור של 15%. ב"כ המשיב טען לעומתו כי אין
15 להידרש לטענה בעניין קנס הגירעון היות והיא כלל לא עלתה בנימוקי הערעור. לגופו של עניין
16 נטען כי במהלך הדיונים המערערת חזרה בה ממספר רב של טענות שהעלתה בערעורה ועובדה זו
17 כשלעצמה מלמדת על רשלנותה.

18
19 46. סעיף 191(ב) לפקודה מעניק לפקיד השומה סמכות להטיל קנס גרעון על "נישום שלגביו
20 נקבע גרעון העולה על 50% מהמס שהוא חייב בו ולא הוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה שלא
21 התרשל בעריכת הדו"ח שמסר או באי מסירת הדו"ח, יהא חייב בקנס בשיעור של 15% מסכום
22 הגרעון". החוק מורה כי לא די בכך שסכום המס שבו נישום אדם לפי מיטב שפיטתו של פקיד
23 השומה עולה על סכום המס לפי הצהרתו, אלא נדרש גם כי הנישום התרשל בעריכת הדו"ח ונטל
24 הראיה כי לא התרשל הוא על המערער (עמ"ה (מחוזי-ת"א) 139/87 סמואי נ' פקיד שומה גוש דן,
25 17.11.87; ע"מ 33750-02-11 רויאל קונספט בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים סניף כנפי ישרים,
26 12.12.12). במקרה דנן, אין ספק כי נפלו מספר ליקויים מהותיים בדיווחי המערערת. כאמור,
27 המערערת הסכימה כי חישוב יחס המחזוריים שביצעה היה שגוי, כך גם באשר לאי רישום הכנסות

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט דוד מינץ

07 פברואר 2013

ע"מ 423/10
ע"מ 35988-04-11

1 הריבית בגין הלוואה שנתנה לחברת בת שלה. המערערת גם חזרה בה מהערעור על הפחתת הפסד
2 ההון שנצמח לה ממכירת מניות בסכום הדיבידנד שקיבלה בשנת 2007 ובכך הודתה בטעותה.
3 והעיקר, המערערת המשיכה לזקוף את מלוא "הכנסות המימון" ביודעה שעניין זה שנוי במחלוקת
4 בינה ובין המשיב. היא גם ידעה בעת חתימת ההסכם בשנת 2006 שהדוחות שכבר הגישה באותו
5 מועד עבור שנים 2003 ו-2004 לא יתקבלו על דעת המשיב בשל אותה מחלוקת ואף המשיכה
6 לדווח באותו אופן בשנת 2007. גם לא מצאתי ממש בטענת המערערת שנפל פגם במעשה המשיב
7 מפני שהיה זה מר שמעון שהטיל את הקנס ולא פקיד השומה עצמו, שכן פשיטא כי מר שמעון
8 פעל בעניין זה על דעתו של פקיד השומה ובשמו. לפיכך, נוכח משקלם המצטבר של הליקויים
9 ובהיעדר כל ראיה או הסבר מצידה של המערערת לפגמים שנמצאו בדיווחיה, אין מקום להתערב
10 בשיקול דעתו של המשיב לעשות שימוש בסמכותו להטיל עליה קנס גרעון בשיעור הקבוע בדין.

11

12 סופו של יום הערעור נדחה על כל חלקיו, למעט בסוגיית תיאום הוצאות המימון.

13

14 המערערת תישא בהוצאות המשיב בסך של 100,000 ₪.

15

16 ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ג, 07 פברואר 2013, בהעדר הצדדים.

17

דוד מינץ, שופט

18

19

20